

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук Жамардія Валерія Олександровича на дисертацію Житницького Артема Олексійовича «Формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)

1. Актуальність обраної теми. Фізична культура і спорт є важливими чинниками гармонійного розвитку особистості, досягнення фізичної та духовної досконалості людини, основою становлення здорового способу життя, патріотичних почуттів у громадян і позитивного міжнародного іміджу, пріоритетними напрямками гуманітарної політики держави, на чому наголошує Закон України «Про фізичну культуру і спорт». У Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ столітті питанням фізичного виховання і спорту надається значна увага, підкреслюється необхідність педагогічного забезпечення залучення молоді до найважливіших видів і напрямків спортивної діяльності. Проблема збереження і зміцнення здоров'я підростаючого покоління завжди привертала увагу громадських діячів: тренерів із видів спорту, вчених, діячів культури, працівників освіти.

Практична значущість її розв'язання пов'язана з реалізацією положень законодавчо-правових документів, які покликані здійснювати агітаційно-пропагандистську роботу щодо залучення дітей та молоді до активних форм і способів фізичного загартування, досягнення спортивних результатів. В умовах сьогодення актуальність зазначеної проблеми зумовлена соціально-культурними, науково-педагогічними й організаційно-управлінськими факторами. Сучасний стиль життя спонукає молодь до фізичної досконалості, актуальним є здоровий спосіб життя, формування красивої атлетичної статури. Заохоченням до цього є еталони краси ще Стародавньої Греції: Геракл, Піфагор, Платон та сучасні красені-атлети: В. Вірастюк, А. Кримов, В. Налейкін, О. Соловйов, О. Шепель. Заняття у тренажерному залі, під керівництвом тренера дозволяють стати сильним. Вони

виокремилися у силовий вид спорту – пауерліфтинг. Заняття пауерліфтингом сприяють зміцненню здоров'я, підвищенню працездатності, вияву та розвитку силових якостей молоді. Саме тому тема дисертаційного дослідження Артема Олексійовича Житницького «Формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом» є актуальною як із теоретичних, так і практичних міркувань.

Автор цілком слушно відзначає, що актуальність дослідження визначається назрілими суперечностями між об'єктивною потребою здоров'язбереження молоді та недостатньою розробкою освітніх стратегій вирішення проблеми фізичного розвитку й дефіциту рухової активності молоді; дотримання спрямованості педагогічних дій щодо покращення фізичного і психічного стану старших підлітків та позитивним впливом систематичних занять фізичними вправами на рівень фізичного здоров'я, розвиток фізичних якостей, пізнавальну діяльність і психічні процеси старших підлітків; вдосконалення фізичної, психічної підготовленості, функціональних можливостей організму старших підлітків і відсутністю необхідного методичного забезпечення формування основ здорового способу життя старших підлітків у процесі занять із пауерліфтингу.

Важливо зазначити, що дисертаційне дослідження виконувалося у рамках науково-дослідної роботи, що фінансується за рахунок державного бюджету Міністерства освіти і науки України «Концепція формування здоров'язбережувального світогляду, як фундаментальної платформи розвитку сучасної педагогічної освіти» (номер державної реєстрації 0117U004828). Тема дисертації була затверджена на засіданні вченої ради філософського факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (протокол № 5 від 19 грудня 2014 р.) та узгоджена в бюро Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (протокол № 3 від 16 травня 2017 р.).

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність. На

основі проведеного комплексного теоретичного аналізу й узагальнення даних науково-методичної літератури автор чітко визначив об'єкт і предмет дослідження, його мету та завдання. Для вирішення поставлених завдань були використані адекватні методи наукового пошуку, які дозволили обґрунтувати на високому науково-методичному рівні основні положення результатів дослідження, висновки дисертаційної роботи та практичні рекомендації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків, містить 34 таблиці та 6 рисунків.

У першому розділі дисертації автором проведено аналіз проблеми впливу гіподинамії на організм людини, розглянуто сутність і зміст понять «здоров'я» і «здоровий спосіб життя», особливості фізичного та психічного розвитку старших підлітків, можливості використання пауерліфтингу як засобу підвищення рухової активності та формування здорового способу життя учнівської молоді, визначено основи організації занять пауерліфтингом старших підлітків у дитячо-юнацьких спортивних школах та їх вплив на стан здоров'я. З'ясовано, що підвищення рухової активності старших підлітків, формування спеціальних умінь і навичок із основ здорового способу життя може бути здійснено за умови систематичного відвідування занять із силових видів спорту, зокрема пауерліфтингу.

У другому розділі дисертації представлена загальна методика й етапи дослідження, проведено аналіз існуючих методик оздоровчого тренування в силових видах спорту, виявлено стимулюючі та гальмуючі чинники навчання основам здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом і визначено відмінності показників фізичних якостей, технічної, психологічної підготовленості та функціонального стану організму старших підлітків.

У третьому розділі дисертації автором представлена трьохмірна структурно-логічна та поетапна моделі формування здорового способу життя старших підлітків, здійснено експериментальне обґрунтування методики

формування здорового способу життя старших підлітків, які займаються пауерліфтингом у дитячо-юнацькій спортивній школі, висвітлено відсоткове співвідношення обсягів навантаження за розробленою навчальною програмою занять «Штанга» для початкового рівня підготовленості старших підлітків, а також наведено результати експериментальних досліджень протягом двох навчальних років щодо визначення ефективності її застосування в процесі тренувальних занять із пауерліфтингу. Отримані дані підтверджують і розширюють наукові уявлення з досліджуваної проблеми та показують ефективність і доцільність розробленої авторської методики формування здорового способу життя старших підлітків, які займаються пауерліфтингом у дитячо-юнацькій спортивній школі.

3. Наукова новизна результатів дослідження беззаперечна. На основі всебічного аналізу літературних джерел і досвіду практичної роботи Артемом Олексійовичем встановлено стимулюючі та гальмуючі чинники навчання старших підлітків, які займаються пауерліфтингом у дитячо-юнацькій спортивній школі в аспекті валеологічного підходу; розроблено трьохмірну структурно-логічну та поетапну моделі формування здорового способу життя старших підлітків; виявлено параметри позитивних змін показників фізичної, технічної, психологічної підготовленості та функціонального стану організму старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом із валеологічним підходом; визначено кількісні характеристики фізичної, технічної, психологічної підготовленості та функціональних показників організму старших підлітків, які дозволяють контролювати процес занять із пауерліфтингу на кожному з двох років навчання; обґрунтовано навчальну програму занять із пауерліфтингу «Штанга» для старших підлітків першого року навчання у дитячо-юнацькій спортивній школі; впроваджено експериментальну методику формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом; доповнено дані про особливості впливу систематичних занять фізичними

вправами на стан здоров'я та рівень фізичної підготовленості старших підлітків.

Новизну та достовірність результатів проведеного дослідження забезпечено методологічною обґрунтованістю його вихідних позицій, застосуванням комплексу взаємодоповнюючих методів, адекватних предмету, меті та завданням дослідження, оптимальною тривалістю дослідно-експериментальної роботи, об'єктивним аналізом здобутих результатів.

4. Значущість результатів дослідження для науки й практики та можливі шляхи їх використання. Наукова цінність поданої до захисту дисертаційної роботи визначається поглибленням існуючих теоретичних положень і розробленням науково-практичних рекомендацій щодо впровадження методики формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом. Цінними є трьохмірна структурно-логічна модель формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять із пауерліфтингу та поетапна модель методики формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять із пауерліфтингу.

Не викликає сумніву практичне значення результатів проведеного дослідження, яке полягає у розробленні методики формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом. Результати дослідження можуть бути використані вчителями фізичної культури, викладачами фізичного виховання, тренерами спортивних шкіл, аспірантами, магістрантами, студентами закладів вищої освіти, слухачами курсів підвищення кваліфікації для розширення знань і досвіду, а також у самостійному фізичному вдосконаленні.

Відмічаємо, що основні положення та результати дисертаційного дослідження впроваджено в навчально-тренувальний процес Харківської обласної громадської організації «Спортивно-оздоровчий центр «Грація» (довідка про впровадження № 321 від 07.04.2016 р.), Комунального закладу

«Комплексна дитячо-юнацька спортивна школа № 9 Харківської міської ради» (довідка про впровадження № 01-57/7 від 08.02.2018 р.); в освітній процес Харківського навчально-виховного комплексу № 112 Харківської міської ради Харківської області (довідка про впровадження № 345-1 від 25.03.2017 р.), Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка (довідка про впровадження № 01-11-739 від 16.04.2018 р.); у практику оздоровчо-спортивної роботи Харківського обласного відокремленого підрозділу Федерації пауерліфтингу України (довідка про впровадження № 09 від 08.02.2018 р.) та Маріупольського державного університету (довідка про впровадження № 01.24/437 від 30.03.2018 р.).

5. Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях. Основні положення та результати дисертаційного дослідження відображено у 21 науковій праці, серед яких: 5 статей у наукових фахових виданнях України з педагогічних наук; 1 стаття у науковому виданні, що входить до міжнародних наукометричних баз; 1 стаття у науковому періодичному іноземному виданні; 12 публікацій у збірниках матеріалів наукових конференцій; 2 публікації, які додатково відображають наукові результати дисертації. Представлені публікації Артема Олексійовича Житницького повністю відображають зміст дисертаційної роботи.

6. Оцінка змісту й оформлення дисертації та автореферату. Дисертація та автореферат написані грамотно й оформлені згідно з вимогами пунктів 9, 11-14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. (із змінами). Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертаційної роботи.

7. Зауваження щодо змісту дисертації. Загалом позитивно оцінюючи наукове та практичне значення результатів дослідження висловимо побажання та пропозиції.

1. Коли йде мова про здоров'я, зокрема здоровий спосіб життя, потрібно дати власне авторське тлумачення та визначення цьому поняттю, яке автор включає у назву свого дослідження.

2. Для посилення актуальності дисертаційного дослідження та логічної послідовності викладання матеріалу аналіз базової методики тренувань із пауерліфтингу в ДЮСШ необхідно було представити в другому розділі роботи та включити у висновки до II розділу.

3. З метою практичного застосування авторської методики бажано було більш детально представити критерії та рівні сформованості здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом на основі розробленої програми занять.

4. З огляду на практичну цінність дисертаційного дослідження, вважаємо за доцільне рекомендувати автору підготувати навчально-методичний посібник за матеріалами дисертації.

5. У процесі роботи над дисертацією необхідно опанувати більшу кількість літературних джерел за останні п'ять років.

6. У тексті дисертації та автореферату мають місце деякі стилістичні й орфографічні помилки.

Висловлені зауваження й побажання носять дискусійний характер і не зменшують актуальності та значущості дисертаційної роботи для практичного використання, яка є суттєвим внеском у розв'язання проблеми формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом.

8. Висновок про відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження наукових ступенів». Дисертаційна робота Артема Олексійовича Житницького «Формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом» є завершеним оригінальним науковим дослідженням, виконаним автором на актуальну тему. Отримані наукові результати вирішують важливе наукове завдання, яке полягає в теоретичному обґрунтуванні, розробці й експериментальній перевірці

методики формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом.

Ураховуючи актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і вірогідність, а також значну практичну цінність сформульованих положень і висновків, дисертаційна робота «Формування здорового способу життя старших підлітків у процесі занять пауерліфтингом» відповідає вимогам, зокрема пунктів 9, 11-14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. (із змінами), а її автор – Житницький Артем Олексійович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я).

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри фізичного виховання та
здоров'я, фізичної реабілітації, спортивної
медицини Української медичної
стоматологічної академії

Жамардій

В. О. Жамардій

Відгук одержано 29.05.2019р.

Учений секретар спеціалізованої вченої ради *С.К.* *О.В. Кабанова*